

بانوی فرزانه وفضیلت

سید درویشی، احوال و آرای بانو امین

مآخذ مآثری

کتابخانه و اسناد ملی ایران

_____ بانوی فرزاتگی و فضیلت _____

سیری در زندگی، احوال و آرای بانو امین

مآنده شاکری

ناشر: انتشارات کانون اندیشه جوان

طراح جلد: آرزو آقابابیان

چاپ اول: ۱۳۹۴

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

چاپ و صحافی: الغدير

کانون اندیشه جوان

سرشناسه شاکری، مآنده، ۱۳۶۰ -

عنوان و نام پدیدآور: بانوی فرزاتگی و فضیلت: سیری در زندگی، احوال و آرای بانو امین / مآنده شاکری.

مشخصات نشر: [تهران]: کانون اندیشه جوان، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهري: ۱۵۲ ص.

قیمت: ۱۰۰۰۰ ریال شابک: 978-6۰۱-۱5۷-203-4

وضعیت فهرست‌نویسی: فبیای مختص

یادداشت: فهرست‌نویسی کامل این اثر در سایت کتابخانه ملی جمهوری اسلام ایران در دسترس است.

یادداشت: کتابنامه. یادداشت: نمایه.

شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۴۶۹۰۶

تقاطع بزرگراه شهید مدرس و خیابان شهید بهشتی، پلاک ۵۶

تلفن ۸۸۵۰۵۴۰۲ - ۸۸۵۰۳۳۴۱

همه حقوق محفوظ است

فهرست

۱۱	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
۱۷	بخش اول: تولد و نامل
۱۹	فصل اول: حیات خانوانی
۲۰	شرح زندگی
۲۰	الف) کودکی
۲۱	ب) همسری و مادری
۲۱	ج) وفات بانوان امین
۲۳	فصل دوم: حیات علمی
۲۳	۱. تحصیل
۲۶	الف) دریافت اجازات
۲۷	ب) اعطای اجازات
۲۸	۲. تدریس
۲۹	۳. تألیفات

- ۳-۱. آثار منتشر شده ۳۰
- ۳-۱-۱. اربعین الهاشمیه ۳۰
- ۳-۱-۲. مخزن اللئالی فی مناقب مولی الموالی ۳۱
- ۳-۱-۳. معاد یا آخرین سیر بشر ۳۲
- ۳-۱-۴. روش خوشبختی ۳۳
- ۳-۱-۵. سیروسلوک ۳۴
- ۳-۱-۶. لایق ۳۶
- ۳-۱-۷. اللغات الرحمانیه فی الواردات القلبیه ۳۷
- ۳-۱-۸. معرر العرفان ۳۹
- ۳-۱-۸. جامع الشتات ۴۲
- ۳-۲. آثار منتشر نشده ۴۴
- فصل سوم: حیات اجتماعی ۴۵
۱. دوره رشد و رسالت اجتماعی ۴۶
۲. روش مبارزاتی بانو امین با انحراف های اجتماع ۵۲
- بخش دوم: مقامات علمی و معنوی ۵۷
- فصل اول: مقام علمی بانو امین ۶۱
- فصل دوم: مقام معنوی و آثار وجودی ۶۹
۱. ربایش توحیدی ۶۹
۲. جان و جام ۷۰
۳. ارشاد و اشارت الهی ۷۱

۴. نور عرفانی ۷۲
- فصل سوم: دیدارهای عالمان ربانی با بانو امین ۷۵
۱. دیدار علامه طباطبائی (ره) با بانو امین ۷۶
۲. دیدار بانو با آیت الله حائری شیرازی ۷۸
- بخش سوم: نکته‌هایی اخلاقی - عرفانی در نگاه بانو امین ۸۱
- فصل اول: نکته‌های اخلاقی ۸۵
۱. چراغ ایمان ۸۶
۲. ارکان دیدار ایمان ۸۷
۳. نماز، اساس سعادتمندی و سعادت ۸۸
۴. تعادل، اصل طلایی اخلاق ۹۰
۵. انسان عقیف ۹۲
۶. حیا ۹۳
- ۱-۶. بیان معنی حیا ۹۳
- ۲-۶. اقسام حیا ۹۳
- ۳-۶. رابطه عقل و حیا ۹۴
- فصل دوم: عرفان از دیدگاه بانو امین ۹۵
۱. اشاراتی در عرفان نظری ۹۶
- ۱-۱. اشاره اول: اهمیت معرفت به خدا ۹۶
- ۱-۲. اشاره دوم: راه‌های شناخت خداوند سبحان ۹۷
- ۱-۳. اشاره سوم: اقسام شناخت شهودی حق سبحانه ۹۹

- ۱-۴. اشاره چهارم: جایگاه انسان کامل در هستی ۱۰۲
۲. لطایفی در عرفان عملی ۱۰۵
- ۲-۱. لطیفه اول: خودشناسی ۱۰۵
- ۲-۲. لطیفه دوم: اسفار چهارگانه عرفانی ۱۰۶
- ۲-۳. لطیفه سوم: شروط دستیابی کشف و شهود ۱۰۹
- ۲-۴. لطیفه چهارم: شناسایی الهامات ملکی از القانات شیطانی ۱۱۲
- ۲-۵. لطیفه پنجم: ویژگی های عارف حقیقی ۱۱۵
- ۲-۶. لطیفه ششم: لزوم تبعیت از شریعت ۱۲۰
- بخش چهارم: عوالم موفقیت بانو امین (ره) ۱۲۵
- فصل اول: عوامل موفقیت بانو امین - معنوی ۱۲۹
۱. نظم یا مدیریت زمان ۱۲۹
۲. اعتدال و میانه روی در زندگی ۱۲۹
۳. عقل گرایی ۱۳۰
۴. مهرورزی به عالم و آدم ۱۳۱
۵. جامعیت در اهتمام به تربیت و تزکیه نفس ۱۳۱
۶. خلوص ۱۳۳
- فصل دوم: عوامل موفقیت آموزشی، پژوهشی و اجتماعی ۱۳۵
۱. اشتیاق به تحصیل ۱۳۵
۲. استفاده از وقت و مطالعه مداوم ۱۳۶
۳. جرئت و پشتکار ۱۳۶

۴. تواضع ۱۳۸
۵. تأسیس مکتب فاطمه (س) ۱۳۸
۶. حضور فکری در صحنه‌های علمی - اجتماعی ۱۳۹
- نتیجه‌گیری ۱۴۳
- کتابنامه ۱۴۵
- فهرست آیات ۱۴۹
- نمایه اعلام ۱۵۱

پیشگفتار

تأثیرپذیری نسبی از الگوهای عینی به مراتب بیش از پژوهش‌های علمی و نظری است. همین عامل دختران جوان امروز که مادران فردا و تعیین‌کننده میزان تربیت و سعادت‌مندی نسل آتی هستند، نیاز بیشتری به آشنایی با الگوهای جامع دارند. بانو اسین از مهمان‌های یکی از چهره‌هایی هستند که معرفی ایشان از چند جهت ضروری است. وی شخصیتی معاصر است که نه در حاشیه امن تربیتی و به دور از آفات و انحرافات، بلکه در سخت‌ترین شرایط دین‌داری به تلاش سلوکی و طی مراتب عرفانی پرداخته است. دیگر اینکه او شخصیتی جامع دارد که توانسته است با تحصیل علم و اجتهاد در کنار تقوای فردی و رسیدگی به امور سیاسی-اجتماعی، در کنار توجه ویژه به خانواده و رسالت همسری و مادری، به مثابه الگویی عینی، باورپذیر و دست‌افتنی برای دختران جوان جلوه کند. این تحقیق قصد دارد ابعاد مختلف شخصیت این بانو را با زبانی شیوا و نگرشی عقلانی معرفی کند.

مرکز پژوهش‌های جوان با هدف تعمیق و ارتقای معرفت دینی، نخبه‌پروری، ارائه نظام‌واره فکری و معرفی الگوهای رفتاری برای نسل نو

فعالیت می‌کند و مفتخر است با ارائه این اثر و آثار همسو، سهمی در نوآوری، گره‌گشایی و پاسخ‌گویی به اقتضائات و نیازهای فکری، فرهنگی و اجتماعی مخاطب جوان در قلمرو اندیشه اسلامی و نظام جامع دین داشته باشد.

این مرکز در کنار چهار پژوهشکده دیگر پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی فعالیت دارد. تلاش‌های مؤثر مرکز در قالب گروه‌های علمی «بینش و اندیشه»، «مطالعات فرهنگی و اجتماعی»، «نظام‌ها و مطالعات انقلاب اسلامی»، «اخلاق، تربیت و روان‌شناسی»، «سنت‌های حوزوی و آداب طلبگی»، «آداب و سیر» و «دفتر ادبیات دینی» انجام می‌پذیرد.

سطح کتاب‌شناسی و دانشجو‌ست؛ مخاطبان «کتاب دانشجو» جوانان دانشجویی هستند که در قاطع کاردانی و کارشناسی به تحصیل دانش اهتمام دارند؛ این مخاطبان سده تا ۲۶ سال را به عمر خویش دیده‌اند.

این گروه ضمن تجلیل از خانم زهرا شاکری، در ارائه کتاب بانوی فرزانی و فضیلت، زحمات ارزیابان محترم علمی کتاب «حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمدجواد رودگر و سرکار خانم دکتر زهرا شریف» را ارج می‌نهد و آمادگی خود را برای دریافت پیشنهادهای شما خواننده گرامی اعلام می‌کند.

گروه بینش و اندیشه

مرکز پژوهش‌های جوان

مقدمه

بانو امین (۵۰) شصتی است که توانست تمام عمرش را در تعلیم و تربیت بگذراند و دانش و بینش را با گرایش و کنش اسلامی گره زده، روش اسلام ناب را در متن زندگی اش اجرا کند. او منطق اسلام را منطق زندگی اش قرار داد و در هر ساحتی از سلوک زندگی خویش چه در خانواده، چه در جامعه و چه در معنویت با منطق قرآنی و اهل بیتی عمل کرد.

ما در این نوشتار سعی کردیم به این پرسش پاسخ دهیم که آیا در اسلام زن می تواند به عالی ترین درجات علمی و معنوی برسد؟ که پاسخ مثبت با ذکر نمونه عملی از یک بانوی مسلمان ایرانی به آن داده شد؛ زنی که فقیه و مجتهد شد و اهل فلسفه و عرفان نیز گشت و به یک مفسر قرآن تبدیل شد تا توانست تفسیر *مخزن العرفان* را تقدیم جامعه اسلامی و عالمان اسلام نماید.

نوشتار پیش روی با توجه به ابعاد وجودی شخصیت بانو امین در چهار بخش به شرح ذیل تحقق یافت:

بخش اول با عنوان تولد و تکامل که شامل سه فصل درباره حیات خانوادگی، حیات علمی و اجتماعی است که چگونگی و مکانیسم شکل گیری

حیات طبیعی و طیه بانو امین(ره) را در برگرفته و از تحصیل، تدریس، تألیف و تهذیب نفس او سخن به میان آمده تا مراحل تولد و تکامل وجودی اش را بیان کنیم. در این بخش از مجاهدت های علمی و عملی بانو امین و نقش تربیت خانوادگی تعلیم و تربیت در مکتب درسی و حضور در محضر استادان دینی و بینشی ایشان مطالبی مطرح می کنیم تشریح می شود تا نشان دهد یک زن مسلمان و مکتبی اما اهل کوشش معرفتی و کشش معنوی، ظرفیت تکامل و استعدادهای و اتسحاق تعالی و توسعه همه جانبه را تا نیل به مقام اجتهاد علمی و بساحت دین شناسی و کشف و شهود عالیه ساحت سیر و سلوک و عرفان سلوک اسلامی داراست.

بخش دوم با عنوان مقامات علمی و معنوی نیز در بردارنده سه فصل است تا مقامات علمی و معنوی بانو امین را با عامله سرکارخانم سیده نصرت بیگم معروف به بانو امین را از آینه استادان کتب، دانشمندان، شاگردان و تربیت یافتگان مکتب و مدرسه بانو امین معرفی نماید. در این بخش فصلی به دیدارهای عالمان ربانی و برجسته اسلامی و ویرانی عارفان صالح با بانو امین اختصاص یافت که اوج مقام علمی و معنوی او را به نمایش می گذارد تا زن مسلمان و تربیت یافته مکتب نبوت و امامت را در عرصه های مجاهد و اجتماعی علمی و سیر و سلوک عرفانی و تحصیل مقامات معنوی نشان داده و نشانی هایش را ابعاد وجودی اش فراروی بانوان مسلمان از یک سو و کسانی که پرسش ها و شبهاتی نسبت به نگرش اسلام در خصوص زن دارند مطرح

می‌کنند از دیگر سو قرار دهد تا بانو امین پاسخ عملی برای همه این مسائل و شبهات باشد.

بخش سوم با عنوان نکته‌های اخلاقی - عرفانی در نگاه بانو امین که دارای دو فصل حاوی مباحثی در تبیین دیدگاه‌های ایشان در موارد زیر است: ۱- اخلاق، مسائل اخلاقی که اهمیت اخلاق، تهذیب نفس، کسب فضائل و مکالم اخلاقی و اجتناب از رذائل و ذمائم اخلاقی مورد بحث و تحقیق اجمالی قرار گرفت. ۲- عرفان بانو امین و عرفان در نگاه ایشان را در دو ساحت عرفان نظری و عملی در قالب سه اشاره و شش لطیفه عرفانی مورد بحث قرار داده است.

بخش چهارم با عنوان عوامل موفقیت بانو امین نیز در دو فصل عوامل موفقیت فردی - معنوی و عوامل موفقیت اجتماعی - پژوهشی شکل و شاکله یافت از مجاهدات‌های علمی و معنوی بانو در تملی و جودی ایشان بحث شده و او که در کنار فرزاندگی و فضیلت به رسالت علمی - اجتماعی خود واقف بوده و عمل کرد از شخصیتی جامع برخوردار شد که نمونه زن مسلمان ایرانی در حوزه جهاد و اجتهاد باشد و الگویی برای همه مشتاقان کوی کمال و تشنگان معرفت و وصال الهی قرار گیرد.

امید است مقبول اهل نظر و بصر مورد عنایت امام زمان عج و مرضی حدای سبحان قرار گیرد. بمنه و کرمه

والحمد لله رب العالمین